

PRESSMEDDELANDE

Elnät i förändring kostar

Dagens Nils Holgersson-rapport berättar om höjda elnätsavgifter det senaste året på i genomsnitt 7,5 procent med stora skillnader inom landet. Förklaringarna finns i energisystemets utveckling och elnätets anpassning till detta. Förutsättningarna är dessutom lokala vilket förklarar prisvariationen.

– Ett väl fungerande elnät är en förutsättning för att samhället ska fungera. Det kräver underhåll och utveckling av näten. Vi vill inte hamna i järnvägens situation där uteblivna investeringar fått stora följder, säger Pernilla Winnhed, vd Energiföretagen Sverige.

Leveranssäkerheten i Sverige är hög, men den skiljer sig över landet. I vissa delar är det vanligare med elavbrott än i andra. Det är framför allt i glesbygdsnäten som leveranssäkerheten är lägre och måste förbättras. Här har stora investeringar gjorts och kommer att göras. De senaste 15 åren har elnätsföretagen satsat ungefär 50 miljarder kronor på att säkra näten mot vädrets makter, oftast genom att ersätta luftledningar med elkablar i marken. Alla ska kunna lita på att ha säker tillgång till el oavsett var i Sverige de bor.

Utmaningarna för elnäten är flera:

- Elsystemet befinner sig i stor förändring på produktionssidan med alltmer kraft som vindkraft och solenergianläggningar. Det påverkar också elnäten som måste anpassas till fler produktionskällor med mindre planerbar produktion
- På sina håll är elnäten äldre – de byggdes i många fall på 1950-talet och 20 år framåt – och behöver av det skälet rustas.
- Den stora inflyttningen till storstäderna påverkar förutsättningarna. Den stora byggboomen innebär att det blir trångt på elnätet vilket påverkar hur lätt det går att ansluta de nya bostäderna. I en avfolkningsbygd är utmaningen den motsatta när färre kunder är med och delar på kostnaden.
- En stor orsak till att det krävs investeringar i elnäten är också framtidens ökade krav på smarthet i näten.

– Här handlar det om att kunderna ska kunna bli mer flexibla i sin elanvändning. Andra nya inslag är att fler vill producera sin egen el hemma, ofta med solceller, vilket påverkar elnätets design. Fler elfordon som behöver kunna laddas på många platser, kan också förväntas, säger Energiföretagen Sveriges vd Pernilla Winnhed.

Energimarknadsinspektionen, Ei, granskar att elnätsföretagens avgifter är skäliga och beslutar om intäktsramar för fyraårsperioder. Hittills har flera fall avgjorts i domstolar vilket har gett elnätsföretagen rätt att ta ut de avgifter som varit nödvändiga för drift och underhåll av elnäten. Nu utreds regleringsmodellen av Ei. Pernilla Winnhed igen:

– Vi välkomnar att frågan utreds. Intäktsregleringen är central eftersom den sätter ramarna för intäkter och styr investeringarna. Förutsägbarhet är nödvändigt för att

elnätsföretagen ska kunna jobba långsiktigt och utveckla näten, samtidigt som elnätsföretagen måste få kostnadstäckning och marknadsmässig avkastning. Modellen ska också uppmuntra till kostnadseffektivitet och ta hänsyn till företagens olika förutsättningar.

Dessa är bland annat att näten är olika gamla, att terrängen och avståndet mellan kunderna varierar liksom antalet kunder att fördela kostnader på. Befolkningen förändras också i olika grad och olika snabbt i olika områden. Därför behövs en modell som tillgodoser behovet av investeringar.

Elkostnaden för en eluppvärmd genomsnittsvilla med rörligt elpris bestod år 2017 till 25 procent av elnätsavgift, 30 procent var elhandelspris och 45 procent skatter och avgifter.

– Den totala elkostnaden för kunderna har de senaste åren varit oförändrad, men sammansättningen har förändrats. Medan elhandelspriset sjunkit har kostnaden för elnätet och framför allt skatterna ökat, avslutar Pernilla Winnhed.

Mer information:

Kalle Lindholm (kommunikatör), tel: 0709 96 25 90

Anders Pettersson (elnätsansvarig), tel: 0708 94 26 49